6.5 పెనుగోలు – కొండలపై ఒక గ్రామం (Mind Mapping)

భౌగోళిక ఉనికి, కోయ గిరిజనులు, పోడు వ్యవసాయం, అటవీ ఉత్పత్తులు & ఆచారాల సమగ్ర అధ్యయన చార్ట్

📍 1. భౌగోళిక ఉనికి, సరిహద్దులు & గిరిజన సమాజం

⛰️ కనుమలు & ఉనికి

- **కనుమలు:** తెలంగాణ కొండలు పశ్చిమ కనుమలలోనివి; జయశంకర్/ములుగు సరిహద్దుల్లో **తూర్పు కనుమలు** (AP, ఛత్తీస్‌ఘడ్, ఒడిశా వ్యాప్తి)
- **గ్రామం:** పెనుగోలు గ్రామం, వాజేడు మండలం, **ములుగు జిల్లా**
- **దూరం:** వాజేడు (మండల కేంద్రం) నుండి 20 కి.మీ (హాస్పిటల్, స్కూల్ కోసం వాజేడు వెళ్తారు)
- **సమీప ప్రదేశాలు:** చీకుపల్లి వద్ద **బొగతా జలపాతం**; వాజేడు కొండల్లో గుమ్మడి దొడ్డే గ్రామం

🗺️ గ్రామానికి సరిహద్దు గుట్టలు

దిక్కు	గుట్ట పేరు
ఉత్తరం	కర్రెగుట్ట / నల్లగుట్ట (ఛత్తీస్‌ఘడ్)
దక్షిణం	వంక మామిడి గుట్ట
తూర్పు	కళ్ళు కుంటల గుట్ట
పడమర	చిన్న & పెద్ద కుమ్మరి లంక

వాగు: నల్లగుట్ట నుండి ప్రవహించే నల్లందేవి వాగు గోదావరిలో కలుస్తుంది.

👥 కోయ గిరిజన తెగ

- **అర్థం:** "కోయ" అనగా **కొండలలో ఉంటున్న మంచి మనిషి**
- **భాష:** కోయ భాష (వలస వెళ్లిన వారు తెలుగును స్వీకరించారు)
- **ఇతర గిరిజనులు:** సవర, కొండదొర, గదబ, గోండు, మన్నెదొర, ముఖదొర
- **వలస ప్రాంతాలు:** ఆదిలాబాద్, కరీంనగర్, వరంగల్, తూర్పు గోదావరి

🌾 2. పోడు వ్యవసాయం (ఝూమ్ సాగు - Jhum Farming)

🔄 పోడు సాగు విధానం & ప్రత్యేకతలు

- **మరొక పేరు:** ఝూమ్ (Jhum) సాగు (AP, ఛత్తీస్‌ఘడ్, అరుణాచల్ ప్రదేశ్‌లలో కూడా అమలు)
- **పద్ధతి:** చెట్లు నరికి సదును చేయడం ➔ డిసెంబరులో చెట్లు నరికి ఏప్రిల్/మే లలో కాల్చడం ➔ జూన్ వర్షాలకు విత్తులు విత్తడం.
- **స్థానచలనం:** కొంతకాలం సాగు చేశాక ఆ ప్రాంతం వదిలి వేరే ప్రాంతానికి వెళ్లి, అనేక ఏళ్ల తర్వాత తిరిగి వస్తారు.
- **నేలను దున్నరు:** వానలు పడినపుడు పైసారవంతమైన మట్టి తేలికగా కొట్టుకుపోకుండా ఉండటానికి నాగలి/పార ఉపయోగించరు.
- **రక్షణ:** 'మంచె' కట్టి డిసెంబర్ వరకు పంటలను కాపాడుకుంటారు.

🌽 పండించే పంటలు & ఆహార భద్రత

- **ముఖ్య పంటలు:** జొన్నలు, మొక్కజొన్నలు, దుంపలు, చిరుధాన్యాలు, అపరాలు, కూరగాయలు, ఆకుకూరలు.
- **దిగుబడి సరిపోవు కాలం:** ఈ పంటలు వారికి **6 నెలల వరకు** ఆహారంగా సరిపోతాయి.
- **సగటు జొన్న దిగుబడి:** ఎకరానికి సగటున **250 కిలోలు**.

🍯 3. అటవీ ఉత్పత్తులు, దిగుబడి గణాంకాలు & నీటి వనరులు

🍃 అటవీ ఉత్పత్తులు & ఆహారం

- **ముఖ్య ఆహార వనరు:** తేనె, వెదురు చిగుళ్లు
- **కరికొమ్ములు:** లేత వెదురు చిగుళ్లు / పొదల చివర్ల నుండి సేకరించే ఆహారం
- **వేసవి ఆహారం/పానీయం:** తాటి కల్లు
- **వృత్తి:** అటవీ ఉత్పత్తుల సేకరణ & వేట

📊 కుటుంబ & దిగుబడి గణాంకాలు

💧 తాగునీటి కొరత

- **వనరులు:** నేల నీటి ఊటలు మరియు వాగులు
- **శ్రమ:** నీటి కోసం గ్రామస్థులు ప్రతిరోజూ **30 నిమిషాలు** నడిచి వెళ్లాల్సి వస్తుంది.

అంశం	వివరాలు
గుట్టపై ఉన్న కుటుంబాలు	32 (మొత్తం 124 మంది)
గతంలో సగటు భూమి	2 - 2.5 ఎకరాలు
ప్రస్తుతం సగటు భూమి	1 - 1.5 ఎకరాలు
కుటుంబానికి లభించే జొన్నలు	600 కిలోలు
చిరుధాన్యాల దిగుబడి	150 - 250 కిలోలు
వెదురు కొట్టే పని కూలి	రోజుకు ₹150

🙏 4. ఆచారాలు, దేవతలు & పండుగలు

🌿 పూజించే దేవతలు

- **ప్రకృతి ఆరాధన:** ప్రకృతి దేవతలను పూజిస్తారు.
- **ముత్యాలమ్మ:** చింత చెట్టు కొండ దగ్గర ఉండే దేవత.

🎉 పండుగలు

- **ఎల్ల సంపదం:** భూమి పూజ పండుగ
- **కోడతల పండగ:** సెప్టెంబర్‌లో జరుపుకునే పెద్ద పండుగ
- **భీమిని పండగ:** ఇప్పపువ్వు పండుగ